

Boj, blízkost, poslanie (13): Eucharistické srdce

Navštevovať Eucharistiú je odpoveďou, pretavenou do života, na jeho prísľub, že zostane s nami: ak je On so mnou celé dni, aj ja chcem byť s Ním celé dni.

21.05.2025

Ubi amor, ibi oculus: „Kde je láska, tam je aj pohľad“^[1]. Láska vždy hľadá prítomnosť milovaného: akoby nevidela nikoho iného. Niekedy je

však odlúčenie a neprítomnosť
nevyhnutná. Vtedy sa bezmocne
zmierime s čakaním alebo
nostalgiou; držíme sa niečoho, čo
vyvoláva prítomnosť druhého, alebo
nám pripomína prežitú lásku. Táto
nostalgia je nevyčerpatelným
zdrojom mnohých piesní a básní v
priebehu dejín, ktoré zhrňujú ten
posledný pokus prekonať samotu.

Budem s vami po všetky dni

Každú nedeľu kresťania vyznávajú
svoju vieru vo večný život a vo
vzkriesenie tela. Pre nás nie sú
spomienky ani bolesť z
neprítomnosti milovaného
posledným slovom. „Nezabudnite: po
smrti vás privíta Láska. A v Božej
láske nájdete i všetky čisté ľudské
lásky, ktoré ste prežívali na zemi“^[2].
No kým kráčame týmto „údolím slz“,
bolesť z neprítomnosti patrí k rytmu
bitia ľudského srdca.

Sv. Josemaría často vychádzal z týchto hnutí srdca, z tej prirodzenej reakcie, že sa človek nechce rozlúčiť, aby priblížil tajomstvo Eucharistie. Zarážajúcu a veľkolepú skutočnosť, že celý Boh sa chcel zachovať v kúsku chleba, môžeme čiastočne pochopiť z „ľudskej skúsenosti lúčenia sa dvoch ľudí, ktorí sa milujú. Chceli by byť navždy spolu, no povinnosť — nech už je akákoľvek — ich núti rozlúčiť sa. Želali by si ostať navždy spolu — a nemôžu. Ľudská láska, akokoľvek veľká by bola, je obmedzená, a na svoje vyjadrenie musí použiť symboly: keď sa dvaja lúčia, darujú si niečo na pamiatku, možno fotografiu, no s takým ohnivým venovaním, že je prekvapujúce, že sám papier nezhorí. Viac nedokážu urobiť, lebo moc ľudí nesiahá tak ďaleko, ako ich túžba. Lenže čo nemôžeme my, to môže Pán. Ježiš Kristus, dokonalý Boh a dokonalý Človek, nezanecháva len symbol, ale skutočnosť: on sám zostáva.

Odchádza k Otcovi, no zároveň zotrúva medzi ľuďmi. Nezanechá nám tu obyčajný dar, ktorý v nás vzbudí spomienku naňho, nejaký obrázok, čo sa časom rozmaže a vybledne ako zožltnutá fotografia, úplne bezvýznamná pre tých, ktorí neboli hrdinami tej láskyplnej chvíle. Pod spôsobom chleba a vína je tu však skutočne prítomný on sám: so svojím Telom a so svojou Krvou, so svojou Dušou a so svojou Božskou prirodzenosťou.“^[3]__.

Jedna malá kniha o bolesti zo straty milovaného človeka, napísaná s ešte živou ranou, silne vystihuje tento ľudský pocit bezmocnosti. Autor, stojaci pred definitívnym odchodom svojej manželky, odmieta uspokojiť sa s fotografiou či predmetom, ktorý by akoby pripomínal jej prítomnosť: „Milujem H. – píše – a nie niečo, čo sa na ňu podobá“^[4]__.

Pre lásku nie je spomienka dostatočná; ľudské srdce túži po niečom viac, no jeho

možnosti sú obmedzené. Avšak „Bohu nič nie je nemožné“ (Lk 1,37). Preto možno pochopiť Ježišove slová na konci jeho pozemskej púte: „Hľa, ja som s vami po všetky dni až do skončenia sveta“ (Mt 28,20). Mocou Ducha Svätého zostáva v dejinách a v živote každého človeka. Odchádza a zároveň zostáva: s „novou blízkosťou“^[5], neviditeľnou, no hlbšou a obsiahlejšou.

Eucharistia nie je len spomienka ani len túžba po budúcom stretnutí: je to reálna prítomnosť a blízkosť. Na omši je prítomný Ježiš z Nazareta, ten istý, ktorý sa narodil v Betleheme, ktorý kráčal po galilejských cestách a ktorý pre nás zomrel na kríži. Táto skutočnosť osvetľuje celý kresťanský život, ktorý nie je ničím iným ako Kristovým životom v nás (porov. Gal 2,20): „Nasledovať Krista: to je tým tajomstvom. Sprevádzať ho tak zblízka, že s ním budeme žiť ako prví

Dvanásti; tak zblízka, až sa s ním stotožníme“^[6].

Denná účasť na Eucharistii vychádza z túžby byť mu nablízku; je odpoveďou, pretavenou do života, na jeho prísľub, že zostane s nami: ak je On so mnou každý deň, aj ja chcem byť s Ním každý deň. Kto pozná Ježišovu túžbu sláviť s nami svoju Veľkú noc (porov. Lk 22,15), jeho neustálu modlitbu, utrpenie a lásku ku každému, nechce ho nechať samotného: sprevádza ho, ak môže, každý deň. Nestačí mu vedomie, že milióny mužov a žien ho budú čakať pri oltári: vie, že Ježiš by postrehol neprítomnosť niekoho, kto mohol byť s ním, ale odišiel za svojimi vecami.

Svätý Manuel González García, priateľ sv. Josemaríu a veľký milovník Eucharistie, zanechal na konci života tieto slová: „Jedna svätá omša je Ježiš, ako zhrňa vo svojom Srdci všetku vôňu svojich dobrých

skutkov a slov, všetky ozveny svojho srdca, (...) všetku šťavu svojho potu a sĺz pri hľadaní hriešnikov, všetku žľč lások odplatených nevďačnosťou, štedrosti nepochopených, závistí a nepriateľstiev, ktoré ho sprevádzali od Betlehema až po Kalváriu, a keď je srdce plné všetkého toho, berie na plecía ťažký kríž a nechá sa na ňom pribiť, dovoliť, aby mu po smrti kopija otvorila bok ako ružu, ktorá sa otvára na jar...“^[7].

V Eucharistii prichádza k nám živá osoba Pána, Láska lások, počiatok i cieľ nášho života a celého stvorenia (porov. Kol 1,16–19). Preto je svätá omša „stredom a koreňom vnútorného života“^[8]. Je stredom, pretože môj život sa točí okolo slávneho kríža: práca a odpočinok, bolesť i radosť, prijatá i darovaná láska... Na omši s ním zdieľam pocity, túžby, ťažkosti... všetky moje veci; a s Ním ich prinášam Otcovi. Zároveň je svätá omša aj koreňom, pretože ma

spája s Darcom milosti, so samotným Božím životom. „Nik neprichádza k Otcovi, iba skrze mňa“ (Jn 14,6). Bez Eucharistie by nijaké ľudské dielo nemohlo mať „perspektívu večnosti“^[9]. Iba do tej miery, do akej nechám Ježiša vstúpiť do lode môjho života, môžem „pracovať ako On a milovať ako On“^[10].

Svätá omša je niečo veľkolepé, ale takmer vždy sa javí – mimo niektorých slávnostnejších alebo masových slávení – ako niečo diskkrétne, jednoduché, rodinné: ako bola posledná večera, stretnutia vzkrieseného Ježiša s apoštolmi a lámanie chleba u prvých kresťanov. Napriek tomu sme obklopení anjelmi, dotýkame sa neba, dotýkame sa Boha. Nevidíme ho, ale viera nám to hovorí^[11]. Z našej strany môžeme prispieť sústredenosťou, úžasom, túžbou, aby nás Boh vtiahol do svojho tajomstva. A On sa postará o zvyšok.

Ja som živý chlieb

Stalo sa to v Abitinii, v afrických krajinách, v prvých storočiach dejín Cirkvi. Skupina štyridsiatic deviatich kresťanov mala byť odsúdená na smrť za to, že neposlúchla cisársky zákaz sláviť Eucharistiu. Keď sa ich sudca opýtal, prečo riskujú život, jeden z nich odpovedal jednoducho: *sine dominico non possumus* – „pretože bez nedele – bez Eucharistie – nemôžeme“^[12].

Viera týchto mužov a žien v reálnu prítomnosť Ježiša je ohromujúca. Riskovali život, pretože celým bytím verili, že Ježiš Kristus, Boží Syn, ktorý sa stal telom, je skutočne prítomný v tom, čo sa navonok javí ako obyčajný kúsok chleba. Riskovali život, pretože to pre nich bola skutočne otázka života a smrti: bez Ježiša, bez prijímania, ich život strácal zmysel; ich srdcia sa vracali do sveta bez svetla, bez spásy, bez lásky, ktorá premáha smrť.

Viera týchto mučeníkov sa nás dotýka: cítime aj my, že bez Eucharistie nemôžeme? Máme hlad po Božom slove, po tom, aby sme Ho prijali do seba? Čo sme ochotní urobiť, aby sme s Ním mohli byť častejšie?

Každá svätá omša je stretnutím so vzkrieseným Ježišom, príležitosťou prijať Ho aj s našou krehkosťou, ale zároveň s čistotou, pokorou a nábožnosťou svätých. Hranica medzi vrúcnosťou a rutinou pri každodennom prijímaní je veľmi tenká, ale zároveň veľmi výrazná. Preto sa potrebujeme pripravovať, vnímajúc rôzne vrstvy nášho bytia: od telesných zmyslov – najmä zraku a sluchu – až po vnútorné zmysly, ako sú predstavivosť a pamäť. Vnútorné ticho je nevyhnutné na to, aby sme mohli vnímať a si vychutnávať krásu Krista. V srdci plnom hluku len ťažko zaznie Božie slovo.

Tak ako semeno prináša úrodu, keď padne na dobrú pôdu (porov. Mt 13,1–23), aj prijímanie sa stane pre nás prameňom života v tej miere, v akej sa naše srdce, očistené pokorou a obetou, stane štedrou pôdou, ktorá prijíma svojho Pána: „Pána v Eucharistii máme prijímať tak, ako pozemské hlavy štátov, ba ešte lepšie, s nádherou, leskom, v novom oblečení... — Ak sa ma pýtaš, ako má vyzerať tá čistota, nádhera a lesk, odpoviem ti: čistota všetkých tvojich zmyslov, nádhera tvojich duchovných schopností, každej jednej osobitne, a svetlo v celej tvojej duši“^[13].

Keď svätý Augustín uvažoval o veľkosti daru prijatia Kristovho Tela a Krvi, pochopil, že Pán mu hovorí: „Nepremeniš ma na svoju podstatu, ako sa to deje s telesným pokrmom, ale ty sa premeniš na mňa“^[14]. Opäť so svätým Pavlom: „Už nežijem ja, ale vo mne žije Kristus“ (Gal 2,20). Počas

chvíľ, keď sviatostné spôsoby zostávajú v našom tele, stávame sa s Ním jedno, identifikujeme sa s Kristom. On prichádza do nášho srdca a my vstupujeme do Jeho: dva pohyby, ktoré tvoria jeden jediný akt lásky. Boh sa stáva chlebom, Boh sa stáva malým, aby sa stal jedným s našimi každodennými zápletkami: On vo mne a ja v Ňom (porov. Jn 6,56). Tu sa otvárajú nesmierne horizonty: vstúpiť do Jeho Srdca znamená vstúpiť do všetkého, čo je Jeho, otvoriť sa Jeho logike, objaviť, že ide o Srdce ranené mnou. A zároveň nechať Ježiša vstúpiť do toho, čo je moje, do môjho života, znamená dovoliť Jeho láske, aby ma odzbrojila, aby spálila moju biedu, aby premenila moje sny.

Skrytý Boh

Božia láska nás vždy predchádza, „preberá iniciatívu“, ako hovorí pápež František^[15]. Ak existujeme, ak

sme sa narodili, je to preto, že sme milovaní večnou láskou (porov. Jer 31,3): láskou, ktorá nás objíma, predchádza a presahuje (porov. Ž 139,5–6). Otec nám to často pripomína: „Vedieť, že nekonečná Božia láska je nielen na počiatku našej existencie, ale je prítomná v každom okamihu, pretože je nám vnútorná viac než my sami sebe, naplňa nás istotou“^[16]. S touto istotou píše svätý Josemaría: „Navštevuj často, fyzicky či len v duchu, svätostánok, aby si sa uistil a upokojil. Ale tiež preto, aby si sa cítil milovaný... a sám miloval!“^[17].

Ježiš chcel, aby sme si po stáročiach ako kresťania uvedomili hodnotu Jeho prítomnosti medzi nami aj po slávení Eucharistie. Každý kostol so svätostánkom vyžaruje teplo domova, tlkot srdca, v ktorom nás očakáva; tam prichádzame milovať a nechať sa milovať, prosiť a ďakovať, adorovať a odčisťovať. „Deti moje –

povedal raz svätý Josemaría –
uvedomte si, že Pán je vždy vo
svätostánku. Zdá sa, že nás nepočuje,
ale počúva nás s láskou, s nehou otca
i matky, skrývajúc svoje Božstvo i
svoje Človečenstvo. Je to Pán, ktorý
hovorí, keď chce, vtedy, keď to
najmenej čakáme, a hovorí
konkrétne veci. Potom mlčí, lebo
čaká na odpoveď našej viery a našej
vernosti“^[18].

Skúsenosť Božieho ticha vo
svätostánku patrí k ceste, ktorá vedie
k hlbokkej modlitbe. Toto ticho môže
byť niekedy bolestivé, ale chráni nás
pred pokušením vytvoriť si „Boha na
mieru“, akéhosi modlu, ktorý
zodpovedá našim očakávaniam a
ktorého môžeme mať pod kontrolou.
Pán sa skrýva práve preto, aby sme
Ho hľadali, aby rešpektoval našu
slobodu – a aby sme my rešpektovali
Jeho: aby sme Ho mohli milovať ako
slobodné deti a aby sme Mu dovolili
byť Bohom, naším Bohom.

V polnočnej homílii na Štedrý Večer v Nemecku použil Joseph Ratzinger krásny príbeh, aby vysvetlil túto logiku skrytej Božej lásky: „Jeshiel, ešte malý chlapec, vbehol uplakany do izby svojho starého otca, slávneho rabína Baruja. Slzy mu stekali po lícach, keď si vylieval srdce: ‘Môj kamarát ma opustil. Bol nespravodlivý a veľmi zle sa ku mne správal.’ ‘No tak, vysvetli mi to trochu viac,’ povedal rabín. ‘Áno,’ odpovedal chlapec. ‘Hrali sme sa na skrývačku a ja som sa tak dobre schoval, že ma nenašiel. Ale on potom jednoducho prestal hľadať a odišiel. Nie je to zlé?’ Vtedy starý otec pohladil chlapcove líce a sám mal slzy v očiach. Povedal: ‘Áno, je to veľmi smutné. Vieš, s Bohom je to presne rovnaké. On sa skryl – a my Ho nehľadáme.’“^[19]

Ale On nás hľadá – nikdy neprestáva. A vždy si nájde spôsob, ako nás priviesť k tomu, aby sme sa aj my

vydali na cestu hľadania – aj uprostred temnoty: „Ak vám Boh dovolí zakúsiť Jeho prítomnosť zmyslovo... dobre, ale neželajte si to. Proste Ho o svetlo rozumu, proste Ho o vieru, ktorá nás aj uprostred Božieho mlčania naplňa nádejou – a s nádejou nám dáva žiť z lásky“^[20]. Uprostred Božieho ticha sa môže zrodiť láska i nádej, lebo duša, ktorá miluje, keď stratí milovaného, hľadá Ho, túži po Ňom. A tak – s nádejou poháňanou túžbou po jednote – sa pohľad rozšíri a stane sa schopným Ho nájsť.

Mária Magdaléna je obrazom tohto hľadania. V nedeľu, ešte pred úsvitom, sa vydáva k Ježišovmu hrobu. Ešte je tma, ale ona hľadá, túži, ide. Nemá Ježiša, ale nezastaví sa, kým Ho nenájde. Ani prítomnosť anjela ju neodvedie od túžby svojho srdca. Mária stratila Ježiša, ale hľadá Ho celou silou, so slzami, ktoré zavlávajú zem jej duše, až v nej

vyklíči kvet videnia
Zmŕtvychvstalého. Takto hľadá
milovaná z Piesne piesní: „Na svojom
lôžku po nociach hľadala som toho,
ktorého moja duša miluje. Hľadala
som ho, ale nenašla. Nuž vstanem,
mesto pochodím; po námestiach a
uliciach budem hľadať toho, ktorého
z tej duše milujem. Hľadala som ho,
ale nenašla. Stretli ma strážcovia, čo
boli v meste na obchôdzke. „Nevideli
ste toho, ktorého z tej duše milujem?“
“ (Pies 3,1-3)

Toto hľadanie nás už stavia na cestu
kontemplácie. „Hľadajte ho túžobne,
hľadajte ho v sebe zo všetkých síl.
Keď to budete robiť naozaj usilovne,
odvažujem sa vám zaručiť, že ste ho
už vlastne našli, že ste ho začali
spoznávať a milovať, a začali tak
spoločnú konverzáciu v nebi (Porov.
Flp 3,20)“^[21]. Hľadať – to už je láska.
To je Magdalénino tajomstvo a
tajomstvo každého človeka, ktorý v
noci sveta i vlastnej duše úprimne

hľadá Krista. Ale ako hľadať? Svätý Augustín, v duchu mnohých svätých, nás to učí: *túžbou* – slobodným činom, ktorý sa rodí z hĺbky duše: „Celý život dobrého kresťana je svätá túžba. To, po čom túžiš, ešte nevidíš, ale túžbou sa pripravuješ, aby – keď príde to, čo máš vidieť – si to mohol naplno prijať (...). Boh, tým že ti to odkladá, rozširuje tvoju túžbu; túžbou rozťahuje tvoju dušu a tým ju robí schopnejšou. Túžme teda, bratia, lebo budeme naplnení. Toto je náš život: cvičiť sa v túžbe“^[22].

Keď sa takto priblížime k adorácii Ježiša vo svätostánku, naše srdce sa roztiahne a bude čoraz viac cítiť potrebu Jeho prítomnosti – byť s Ním a hovoriť s Ním. V nás sa potom zrodí „smäd po Bohu, túžba pochopiť jeho slzy, vidieť jeho úsmev, jeho tvár... myslím, že najlepší spôsob, ako to vyjadriť, je slovami Písma: „*Ako jeleň dychtí za vodou z prameňa, tak moja duša, Bože, túži za tebou*“ (Ž 42,2).

Duša postupuje vpred ponorená v Bohu, je mu podobná a človek je ako smädný pútnik, ktorý otvára ústa nad prameňom (Sir 26,15)^{“[23]}_____.

.....

[1] Richard od Svätého Viktora, *Beniamin Minor*, XIII (PL 196, col. 10 A).

[2] Sv. Josemaría, *Boží Priatelja*, č. 221.

[3] Sv. Josemaría, *Íst' s Kristom*, č. 83.

[4] C.S. Lewis, *O zármutku*.

[5] J. Ratzinger, «El comienzo de una nueva cercanía» (Preklad: Začiatok novej blízkosti), in El Ciervo: *El resplandor de Dios en nuestro tiempo* (Preklad: Božia žiara v našej dobe), Barcelona: Herder, 2008, s. 185.

[6] Sv. Josemaría, *Boží Priatelja*, č. 299.

[7] Sv. Manuel González, *¡Si viviéramos nuestras Misas!* (Keby sme žili naše Omše!), Palencia, El Granito de Arena, 1941, ss. 32-33.

[8] Sv. Josemaría, *Vyhňa*, č. 69.

[9] Sv. Josemaría, *Boží Priatel*, č. 239.

[10] Sv. Josemaría, *Íst' s Kristom*, č. 154.

[11] «Zrak môj i chuť chceli by ma oklamať, ale sluch ma učí pevnú vieru mať» (Hymnus *Adoro te devote*).

[12] Porov. Benedikt XVI, Homília na slávnosť Kristovho Tela, 29-05-2005.

[13] Sv. Josemaría, *Vyhňa*, č. 834.

[14] Sv. Augustín, *Vyznania*, 7, 10, 16.

[15] Porov. František, *Evangelii gaudium*, č. 24.

[16] F. Ocáriz, Pastoračný list, 9-01-2018, č. 4.

[17] Sv. Josemaría, *Vyhňa*, č. 837.

[18] Sv Josemaría, Kázeň, *Crónica* 1972, s. 759 (AGP, biblioteca, P01).

[19] J. Ratzinger, *Homília na štedrovečernú omšu*, katedrála Našej Panny, Mníchoiv, 24-XII-1980, In Benedikt XVI, *Y Dios se hizo hombre*, Encuentro (Preklad: A Boh sa stal človekom, Stretnutie), Madrid 2012, p. 11.

[20] Sv. Josemaría, Kázeň, *Crónica* 1972, s. 759 (AGP, biblioteca, P01).

[21] Sv. Josemaría, *Boží Priatelja*, č. 300.

[22] Sv. Augustín, *Komentár k listu sv. Jána*, 4, 6.

[23] Sv. Josemaría, *Boží Priatelja*, č. 310.

Carlos Villar

pdf | document generated
automatically from [https://opusdei.org/
sk-sk/article/boj-blizkost-poslanie-13-
eucharisticke-srdce/](https://opusdei.org/sk-sk/article/boj-blizkost-poslanie-13-eucharisticke-srdce/) (20.03.2026)